

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

Актуальні проблеми ветеринарної медицини

22-23 квітня 2025 року

**Біла Церква
2025**

УДК 001.895:338.43:378-053.6:636.09(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шуст О.А., д-р. екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р. екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с.-г. наук.

Царенко Т.М., канд. вет. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 22-23 квітня 2025 р. Білоцерківський НАУ. – 282 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

3. Kiron V., Pham H. N., Satoh S., Watanabe T. Iron deficiency anemia in piglets and molecular mechanisms involved in iron metabolism // International Journal of Applied and Basic Medical Research. – 2023. – Vol. 13, No. 2. – P. 101–107.

4. Perri A. M., O'Sullivan T. L., Harding J. C., Wood R. D., Friendship R. M. Impact of iron deficiency anemia on the health and productivity of piglets: a review // Journal of Swine Health and Production. – 2022. – Vol. 30, No. 1. – P. 15–22.

УДК: 636.7.09:616.36/.37

КРИВОРУЧКО С.Л., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **САМОРАЙ М.М.**, канд. біол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ПЕЧІНКИ І ПІДШЛУНКОВОЇ ЗАЛОЗИ ТА ЛІКУВАННЯ СОБАК ЗА ГЕПАТОПАНКРЕАТИЧНОГО СИНДРОМУ

За діагностики гепатопанкреатичного синдрому у собак використовувати клінічне дослідження, визначати показники функціонального стану печінки (вміст загального білка, альбумінів, загального білірубину, активності АсАТ і АлАТ) та підшлункової залози (активність α -амілази). При лікуванні собак з ознаками гепатопанкреатичного синдрому упродовж 21 доби слід використовувати препарати гепатопротекторної дії (карсил 1 драже х 3 рази на добу (0,105 г) всередину і ферментативної дії (панкреатин 1 т х 2 р в добу (1,0 всередину), протягом 14 діб – но-шпу (1 т х 3 р в добу (0,12 г) всередину. Внутрішньовенно разом з 10%-ним розчином глюкози (20 мл 1 раз у 3 добу вводити 2 мл аскорбінової кислоти).

Ключові слова: гепатопанкреатичний синдром у собак, профілактика, препарати гепатопротекторної та ферментативної дії.

Собаки сприйнятливі до внутрішніх, інфекційних та інвазійних хвороб, які супроводжуються ураженням серцево-судинної, дихальної систем та паренхіматозних органів. Хвороби печінки та підшлункової залози значно поширені серед собак особливо порідних [1].

За даними О.А. Дикого [2], дистрофія печінки діагностована у 50,3% собак службових порід. Однією з її причин є порушення годівлі, зокрема дефіцит енергії та поживних речовин. За багатьох хвороб ураження печінки та підшлункової залози є вторинною патологією. Очевидно, розвивається поліморбідна внутрішня патологія зі своїми особливостями перебігу, тобто патологія одного з органів чи систем супроводжується змінами з боку інших, що мають одночасний перебіг [2].

На сьогоднішній день вітчизняна ветеринарна медицина зробила значний крок вперед щодо методів діагностики хвороб свійських тварин. Використання в практиці принципово нових методів рентгенологічного дослідження, ендоскопії, ехографії, комп'ютерної томографії ультразвукової діагностики значно збагатило знання фахівців про механізми розвитку хвороб, дозволило проводити оцінку функціональних та морфологічних змін органів. Незважаючи на значне поширення патології підшлункової залози, питання як фізіологічного, так і патологічного статусу собак різних порід, вивчені недостатньо.

Тому, вивчення функціонального стану печінки й підшлункової залози є актуальним і необхідним.

Найчастіше хвороби підшлункової залози діагностують у дрібних тварин, що пов'язано із видовою особливістю екзокринної функції органа. Відомо що за годівлі собак м'ясом підшлункова залоза виділяє багато трипсину, молочними продуктами – ліпази і трипсину.

Собаки багатьох порід особливо чутливі до різних видів ендокринної патології. Деякі захворювання є спадковими, що суттєво впливає на діагностику хвороб у тварин, ускладнює їх розведення та утримання [3]. Так, наприклад, до цукрового

діабету чутливі пуделі, такси, тер'єри [4].

Актуальність діагностики хвороб печінки та підшлункової залози зумовлена значним поширенням їх серед собак, особливо чистопорідних [1]. За порушення функцій печінки та зовнішньосекреторної підшлункової залози змінюються функції інших органів травлення. У випадках хронічного перебігу патологічний процес втягується острівковий апарат підшлункової залози [5].

Аналіз джерел вітчизняної та іноземної літератури у ветеринарній медицині останніх десятиліть з фізіологічного статусу собак засвідчив інтенсивне значення критеріїв оцінки функціонального стану печінки та підшлункової залози у собак. Необхідність такої роботи підтверджується результатами патологоанатомічних досліджень, за яких виявлені структурні зміни печінки та підшлункової залози. Отже, ефективність, лікування хворих тварин значно залежить від застосування засобів патогенетичної терапії, що можливо лише за глибокого вивчення функціонального стану внутрішніх органів за патології. Тому розробка нових методів лікування собак за гепатопанкреатичного синдрому на основі вивчення змін функціонального стану органа є актуальною проблемою науковців і практикуючих лікарів ветеринарної медицини.

Мета кваліфікаційної роботи – вивчення симптомів, функціонального стану печінки і підшлункової залози в собак за гепатопанкреатичного синдрому і проведення аналізу ефективності лікування хворих тварин

Дослідження проводили упродовж 2023–2025 рр. на 27 собаках, які поступали на лікування. Переважна більшість (88,9%) тварини породи німецька вівчарка, решта – доберман (1) та ротвейлер (2). Із 27 собак 9 – молодняк віком від 9 місяців до 1,5 років. Більшість (62,9%) тварин – кобелі.

На підставі аналізу результатів клінічного дослідження собак встановлено збільшення печінки в однієї собаки (2,7%); у 19 із 27 (70,3%) тварин виявлені симптоми, які є типовими для панкреатиту: болючість черевної стінки в ділянці розміщення органа, зниження маси тіла за підвищеного апетиту, об'ємна дефекація; зміни функціонального стану травного каналу встановлені у 70,3% собак (блювання, пронос або запор, об'ємна дефекація, збільшення об'єму черева та болючість при пальпації епігастроудоденальної площини);

Показники еритроцитопоезу у хворих собак відрізнялись від клінічно здорових. Вміст гемоглобіну в крові у середньому становив $133,0 \pm 3,05$ г/л і знаходився в межах від 109 до 158 г/л. У 5 із 9 (55,5%) тварин встановлена олігохромемія. Кількість еритроцитів коливалася в межах від 5,3 до 8,6 Т/л ($6,8 \pm 0,19$; $p < 0,001$), у 2-х (22,2%) була незначна поліцитемія (від 8,1 до 8,6 Т/л). Вміст гемоглобіну в одному еритроциті (ВГЕ) коливався у межах від 17,3 до 22,3 пг ($19,5 \pm 0,30$; $p < 0,001$). У 6 із 9 (66,6%) собак ВГЕ був меншим за нижню межу норми.

Функціональний стан печінки залози у собак характеризувався гіперпротеїнемією у 22,2% хворих ($88,6 - 93,2$ г/л), гіпоальбумінемією у 3-х собак (33,3%), гіпербілірубінемією у 79,2%. Активність АсАТ була підвищеною у 95,8 хворих собак, АлАТ у 100%.

Для оцінки функціонального стану підшлункової залози використовували визначення альфа-амілази у сироватці крові, активність якої становила $3400 \pm 188,04$ Од/л і знаходилася в межах від 1980,6 до 6289 Од/л.

На основі клінічного дослідження, визначення показників функціонального стану печінки і підшлункової залози встановлено, що у собак розвивається гепатопанкреатичний синдром.

Застосування упродовж 21 доби препаратів гепатопротекторної (карсил), ферментативної (панкреатин) дії, спазмолітичної дії (но-шпу) відновлювало показники еритроцитопоезу (олігохромемія залишилася лише у 20,8% собак), спостерігалася тенденція до зменшення вмісту загального білка, вірогідне ($p < 0,001$) відновлення (у 15 з 19) білірубіносинтезувальної і білірубінотоксичної функцій печінки (вміст білірубину зменшився з $8,4 \pm 0,60$ до $4,3 \pm 0,34$ мкмоль/л). Активність АсАТ відновилася у 66,7 % собак і

становила в середньому $1,42 \pm 0,10$ ммоль/(л•год), АЛАТ – у 53,4% ($1,50 \pm 0,17$ ммоль/(л•год)). Відновлюється функціональний стан підшлункової залози: активність α -амілази зменшилася у 2,2 рази і у 87,5% собак була у фізіологічних межах, у решти залишалася незначно збільшеною ($2032,0\text{--}2178,0$ од/л).

Для діагностики гепатопанкреатичного синдрому у собак використовувати клінічне дослідження, визначати показники функціонального стану печінки (вміст загального білка, альбумінів, загального білірубіну, активності АсАТ і АЛАТ) та підшлункової залози (активність α -амілази).

Для лікування собак з ознаками гепатопанкреатичного синдрому упродовж 21 доби використовувати препарати гепатопротекторної дії (карсил 1 драже х 3 рази на добу ($0,105$ г) всередину і ферментативної дії (панкреатин 1 т х 2 р в добу ($1,0$ всередину), протягом 14 діб – но-шпу (1 т х 3 р в добу ($0,12$ г) всередину. Внутрішньовенно разом з 10 %-ним розчином глюкози (20 мл 1 раз у 3 добу вводити 2 мл аскорбінової кислоти).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Собака – друг людини. За матеріалами сайту: <http://kitty-home.org>. 18.06. 2008.
2. Дикий О.А. Гепатодистрофія у собак службових порід (етіологія, патогенез, діагностика, лікування та профілактика): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. вет. наук: спец. 16.00.01 "Діагностика і терапія тварин". Біла Церква, 2000. 17 с.
3. Prevalence and breed distribution of chronic pancreatitis at post mortem examination in first opinion dogs / Watson P.J., Roulois J.A., Scaze T. et al. J. of sm. Animal. Practice. Vol. 48, Is. 11. P. 609-618.
4. Wils M.B. Practical Genetics for Dogs Breeders. New York, 1992. 239 p.
5. Шор Н.А., Андреева І.В. Активність амілази при захворюваннях підшлункової залози та інших органів. Вісник Луган. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Луганськ: 2009. № 24 (187). С. 146–159.

УДК: 636.7.09:616-08:619

ЧУВПИЛО В.В., здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **САМОРАЙ М.М.**, канд. біол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ДІАГНОСТИЧНИЙ ЕТАП ДИСПАНСЕРИЗАЦІЇ СОБАК ТВАРИННОГО ПРИТУЛКУ

Робота висвітлює клінічне дослідження собак, визначення оптимальних показників морфологічного дослідження крові, а також біохімічного статусу тварин віком до 2–2,5 роки та дорослих. На основі отриманих референтних значень проаналізовано результати диспансеризації собак в одному із тваринних притулків Київської області.

Ключові слова: морфологічне дослідження крові, біохімічний статус, собаки, молодняк, дорослі тварини, референтні значення, диспансеризація, тваринний притулок.

Актуальність теми. Диспансеризація тварин являє собою комплекс ветеринарних заходів, які спрямовані на своєчасне виявлення та попередження метаболічних порушень і відновлення фізіологічних функцій окремих органів і систем тваринного організму [1, 2]. Її метою є також ідентифікація та усунення етіологічних факторів захворювань тварин. Методологія клінічного обстеження різних видів тварин базується на принципах репрезентативного відбору проб та системності. Перший принцип реалізується шляхом дослідження контрольних груп тварин, а другий – через регулярні ветеринарні огляди. Фундаментальною метою диспансеризації є підтримання оптимального стану здоров'я та репродуктивної здатності тварин [3, 4].

До основних завдань ветеринарного огляду належать: моніторинг стану метаболічних процесів, функціональної активності окремих органів і систем, а також рівня поствакцинального імунітету; рання діагностика основного та коморбідних захворювань